

שיחת השבוע

להתגאות בילדים ולא להתלונן

הורים אינם מתקנאים בילדיהם. להפך, הורים שרואים את ילדיהם מגיעים להישגים גדולים משלהם מתמלאים גאווה ונחת

הדור הצעיר מאתגר את דור ההורים והסבים (צילום: שימי קוטנר)

הבן הלך לשיבה, ועכשיו הוא מבקש שנקנה מצרכי מזון בעלי הכשרים מהודרים בלבד. הבת התחזקה, וכשמתיילים לרכב סביב השולחן, היא מבקשת להעביר נושא, כדי שלא לדבר לשון הרע.

איך המשפטים האלה נשמעים לכם? האם הם נאמרים כתלונה ביקורתית או כהבעת גאווה בילדים שנעשו יראי שמים יותר? - זה תלוי מאוד בהורים. יש הורים שיחושו שמחה ונחת למראה ילדיהם הדבקים בערכי

התורה והמצוות יותר מהם, ויש הורים שיראו בהתחזקות זו של ילדיהם ביקורת על ההורים ועל אורח חייהם.

הפיכת הפשרה לאידאל

לא תמצאו הורים המתלוננים על שילדיהם מצליחים יותר מדיי בלימודיהם; על שהם יותר מדיי חביבים וטובי לב; על שהם ערכיים יותר מדיי; על שהם דבקים יותר מדיי במשימות שמוטלות עליהם. להפך, הורים גאים בילדים כאלה. מטבע הדברים, ההורים רוצים תמיד שילדיהם יהיה יותר ממה שיש להם.

חז"ל קבעו כי הורים אינם מתקנאים בילדיהם. להפך, הורים שרואים את ילדיהם מגיעים להישגים גדולים משלהם מתמלאים גאווה ונחת. מכאן שלא הגעת הבנים להישגים גבוהים משל ההורים היא הטורדת את מנוחתם של הקובלים על ההתחזקות בהידור במצוות בקרב הנוער.

היחס לילדים משקף למעשה את הגישה הכללית של ההורים כלפי התורה והמצוות. הלוא איננו מושלמים. כולנו חיים בתוך פער בין אמונתנו והכרתנו לבין מידת יישומן בחיי היום-יום. בדרך כלל אנחנו חזקים הרבה יותר בתאוריה מביצוע. וכאן עולה השאלה, איך אנו מתייחסים לפער הזה שבחינו?

הגישה הנכונה היא פשוט להכיר בעובדה שאיננו מושלמים וכי איננו מצליחים תמיד למלא את כל הדרישות. גישה כזאת מולידה שאיפה לתקן,

לשפר, להתאים יותר את התנהגותנו ואורחות חיינו לדגם האידיאלי שאנו מאמינים בו. מי שרואה כך את פני הדברים שמח לראות את ילדיו מצליחים יותר ממנו להתגבר על חולשת הטבע האנושי ולהיות יראי שמים יותר ודבקים יותר באמונתם.

אך יש שאדם הופך את החולשה לאידאל ואת חוסר השלמות לדגם ההתנהגות הרצוי. הפשרות שעשה בין דרישות התורה לבין חולשותיו האישיות נהפכו אצלו לדרך חיים; לאמונה בפשרות, בחצאי אמיתות. אדם כזה עלול לחוש אי-נוחות כשילדיו אינם רוצים בפשרות האלה ומעדיפים לדבוק בתורה ובדרישותיה ביתר שלמות.

לב אבות על בנים

בימים אלה של חודש אלול כולנו עושים חשבון נפש, מנסים להחליט החלטות טובות ולתקן את דרכינו. בכמה מקהילות ישראל כבר אומרים סליחות, ומבקשים מבורא העולם למחול על חטאינו ולהושיט לנו יד כדי שנוכל לשוב בתשובה. האם אנו מתכוונים ברצינות למוצא פינו? האומנם רצוננו להתחזק, להתעלות, להיות שלמים יותר בתורה ובמצוותיה?

אם כן, הבה נהיה גאים בילדינו המשמשים לנו דוגמה, ושייתקיים בנו הייעוד הנבואי: "והשיב לב אבות על בנים" - עלידי הבנים ישובו גם האבות.

יש חדש

עלוני חג חדשים

לקראת שנת תשע"ח הפיקו צעירי חב"ד מגוון של פרסומים חדשים. עלון נרות שבת קודש נדפס במהדורה חדשה, והוא יחולק במהלך השנה למאות אלפי נשים ובנות. בעלון מופיע גם לוח זמני הדלקת הנרות לכל השנה. כמו כן הופיעה סדרת עלונים מהודרים על חודש אלול וחגי תשרי, לילדים ולמבוגרים, וכמובן חוברת מושקעת על החגים. פרסומים אלו מוגשים בשפה ברורה ובעיצוב מודרני, והם זוכים להצלחה רבה בציבור הרחב. להשיג בבתי חב"ד.

שבת ח"י באלול

בשבת הבאה יחול ח"י באלול, יום הולדתם של הבעש"ט ושל רבנו הזקן, בעל התניא והשולחן ערוך. ביום הזה הבעש"ט גם נתגלה לעולם והחל להפיץ בגלוי את אור החסידות. לרגל יום הסגולה הזה יהיו בקהילות חב"ד ובבתי חב"ד ברחבי הארץ התוועדות חסידיות, והציבור מוזמן.

סמינר המקדש

בשבת הבאה (ח"י באלול) יהיה בבית הארחה 'הבית בצפת' סמינר המקדש, בתפיסת הקדושה של ימי אלול וחגי תשרי בראי הזוגיות. הסמינר יתמקד בזוגיות על-פי מבנה המקדש וכליו. המרצים: הרב ירון יצחק לדרמן, הרב מאיר ערד ועוד. טל' 054-8432073.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארבע אילת ניו יורק

ניסית השבת	6:27	6:43	6:34	6:45	6:42	7:10
צאת השבת	7:39	7:41	7:41	7:41	7:38	8:08

פרקי אבות: פרק ב

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות
ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

למה התכוון הנודר?

אלא בהכרח לומר שבשעת הנדר לא היה ביכולתו להביא אלא קרבן קטן, ובינתיים התעשר וביכולתו להביא קרבן גדול.

הרצון האמיתי

חכמים מניחים שבעצם האדם רצה להביא את הקרבן היפה והמשובח ביותר, אלא שבאמצעים שעמדו לפניו בשעת הנדר הדבר היפה והמשובח ביותר היה קרבן קטן. אבל כעת, כשהתעשר ויש לו אמצעים רבים יותר, הוא מביא את היפה והמשובח במושגיו הנוכחיים.

לכן סבורים חכמים שאין כאן הפרת מוצא שפתיו, כי בדעתו היה להקריב את הקרבן היפה והמשובח ביותר שבידו להביא, וזאת הוא עושה עכשיו, כאשר יכולותיו גדלו, וממילא הוא מביא קרבן גדול. מזה יש ללמוד הוראה שיש לקבל החלטה לתת את הטוב והמובחר לקב"ה, ובוודאי לקב"ה יעזור שיהיה אפשר לקיים את החלטה ובהרחבה.

(תורת מנחם תשמ"ה, כרך א, עמ' 199)

חכמים יודו לרבי במקרה שהאיש נדר להביא עגל ואחר-כך הביא שור, מכיוון שהכלל "בכלל מאתיים מנה" אינו חל כאן, שהרי בשור אין עגל.

ההסבר הוא: כשאדם נודר נדר יש כאן שני עניינים: הנדר וקיום מוצא השפתיים. מצד קיום הנדר, הרי שהקרבן הגדול כולל גם את הקרבן הקטן; אך קיום מוצא השפתיים אין כאן. בנקודה זו נחלקו חכמים ורבי, האם "מוצא שפתיך" הכרחי להקרבת הקרבן, או שאי-קיומו איננו סותר את הקרבת הקרבן.

מקריב את נפשו

דעת חכמים תובן לפי משמעותו הפנימית של הקרבן. רבנו הזקן לומד מהפסוק "אדם כי יקריב מכס", שהאדם צריך להקריב את נפשו לקב"ה. וכשאדם נודר להביא קרבן קטן מתבקשת השאלה, מדוע אדם המבקש להתקרב לקב"ה מנדב קרבן 'קטן'; והלוא צריך להביא קרבן "מן היפה, המשובח ביותר", כדברי הרמב"ם?

בפרשתנו התורה מצווה: "מוצא שפתיך תשמור ועשית, פאשר נדרת לה' אלקיך נדרה אשר דברת בפיה". כאן מתעוררת שאלה אם אדם שנדר להביא קרבן קטן ובסופו של דבר הקריב קרבן גדול יותר, האם יצא ידי חובה? בעניין זה יש מחלוקת במסכת מנחות. חכמים (ובעקבותיהם הרמב"ם) סבורים שיצא ידי חובתו, וחולקים על דעת רבי.

יש להבין את טעם הדבר. בהלכות נדרים הרמב"ם מציין: "מצוות עשה של תורה שיקיים אדם... נדרו, בין שהיה מנדרי איסור בין שהיה מנדרי הקדש, שנאמר: מוצא שפתיך תשמור". וכאן הנודר מפר לכאורה את מוצא שפתיו!

בשור אין עגל

אפשר לומר שהאיש נדר קרבן קטן רק מפני שלא היה ביכולתו להביא קרבן גדול. ועוד, ידוע הכלל "בכלל מאתיים מנה"; בקרבן הגדול כלול גם הקרבן הקטן. אלא שהסבר זה נדחה לפי דברי הגמרא במקום אחר, שאולי

אמרת השבוע

נקי לביתו

רבי לייבלה איגר התקרב בצעירותו לאור החסידות וחשקה נפשו לנסוע אל רבי מנחם-מענדל מקוצק. זה היה בתוך השנה הראשונה לנישואיו עם בתו של רבי עזריאל גרטשטיין מלובלין, בעודו סמוך על שולחן חותנו.

הוא קיבל את הסכמת רעייתו, נסע לקוצק וישב שם פרק זמן על התורה ועל העבודה. נסיעתו לקוצק לא מצאה חן בעיני חותנו, והוא נסע לקוצק כדי לשכנע את חתנו לשוב לביתו. כשנוכח שאינו מצליח לשכנעו, נכנס אל הרבי ואמר: "הלוא התורה אומרת 'נקי יהיה לביתו שנה אחת'."

השיב לו הרבי מקוצק: "אילו ידעתי שבביתו יהיה נקי כליכך כמו כאן, הייתי מצווה עליו לחזור מיד לביתו..."

פתגם חסידי

"לא יהיה לך בביתך איפה ואיפה" – שהאכילה והשתייה ושאר צורכי הגוף ייעשו באותה דבקות בקב"ה כמו התפילה ולימוד התורה" (רבי אריה-לייב מווישניצה)

מן המעיין

יצר הרע | מאת הרב אליעזר ברוך, רב כרמי יוסף

כשיוצאים למלחמה – מנצחים

"כי תצא למלחמה על אויביך" (דברים כא, י). כאשר "תצא למלחמה" ביצר הרע שלך, אזי ונתנו ה' אלוקיך בידך". כי הבא להיטהר מסייעים לו, ויתרה מזו, "ושבית שביו" – כל העבירות שבידך ייהפכו לזכויות, כדברי חז"ל "גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכויות".

(השל"ה)

תשוקה לאיסור

"לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע" (רש"י). התורה התירה זאת במלחמה "כנגד יצר הרע" – כדי שיצר הרע יהיה נגד זה; שכן יצר הרע אינו מעורר באדם תשוקה אלא לדבר אסור, אבל דבר שהוא מותר אין בו תשוקה.

(רבי יונתן אייבשיץ)

אמצעי יעיל

"ולקחת לך לאישה" (דברים כא, יא). זה האמצעי היעיל והבטוח ביותר "כנגד יצר הרע" – בשעה שהאדם שרוי בעמל ובטרדות ויש עליו עול אישה ובנים, אין דעתו נתונה ליצר הרע ולמחשבות חטא והבל.

(תולדות יעקב יוסף)

ללמוד מדרכי היצר

"ושבית שביו" (דברים כא, י). יש ללמוד מדרכי

יצר הרע: כשם שאין הוא מסיתך בפעם אחת לנטות מדרך הטוב, אלא "היום אומר לך עשה כך ומחר אומר עשה כך", כך אם אתה רוצה לנצחו, אל תקפוץ קפיצות אלא עלה ממדרגה למדרגה.

(חתם סופר)

באותה זריזות

במלחמה עם יצר הרע יש ללמוד את דרכי המלחמה שלו והאמצעים שהוא נוקט כדי לצוד את האדם ברשתו. באותן תכונות של זריזות, התאמצות ועקשנות יש להשתמש כנגדו.

(הבעש"ט)

פיתויי רשות

"במלחמת רשות הכתוב מדבר" (רש"י). תחבולות היצר נועדו לפתות את האדם שזה עניין של רשות, כי אם יאמר לו שזו עבירה לא ישמע לו. לכן כל מלחמת היצר היא מלחמת 'רשות'.

(חובת הלבבות)

התשוקה גוברת

חשכת הנפש הבהמית מגבירה את תשוקת הנפש האלוקית לאלוקות. הדבר דומה לאדם השרוי במדבר שממה, שצימאונו יגדל ביותר כי עצם הידיעה על העדר המים מגבירה את התשוקה למים.

(ספר המאמרים ת"ש)

כישרון נולד

"רבי, אינני יכול עוד!", קרא יוס'ל המוכסן בשיברון לב. מעבר לשולחן הביט בו ה'סבא' משפולי בעיניו הטובות, ועודד אותו לשפוך את אשר על לבו.

זה היה בערב שבת מברכים חודש אלול. דרך ארוכה עשה יוס'ל מהכפר שבו התגורר עד מעונו של הצדיק. בדמעות גולל את מסכת הסבל שהוא סופג מידי הפריץ. הכול החל בפורים שעבר, כאשר יוס'ל קיים את מצוות "עד דלא ידע" בהידור ואז פצח בריקוד סוער. בדיוק הזדמן הפריץ למקום, ומאז הוא מזמזם אותו חדשים לבקרים לבדר את אורחיו במחולות ולהפגין את כישורי הריקוד שלו.

"רבי", התייפח היהודי, "כיצד נגזרה עליי גזירה משונה כזאת, להיות רקדן במשתאות הפריצים ההוללים!? אמנם אני עוצם את עיניי ומכוון לשם שמים, אך מדוע נחתה עליי צרה כזאת!?"

מילותיו של ה'סבא' משפולי הביאו מזור לנפשו הכאובה של היהודי. "דע", אמר לו, "שריקודיך שנעשים לשם שמים טובמים ניצוצות של קדושה בלב הערלים. מי יודע, בזכות זה אולי ייטיבו עם יהודים אחרים. אף אני השתמשתי בכישרון הריקוד כדי לפייס פריצים שהענישו יהודים."

כדי להעלות את מצב רוחו של היהודי הזמינו ה'סבא' לשמש שליח ציבור בתפילות השבת. יוס'ל תמה על הזמנה, שכן מעולם לא ניסה להיות חזן. ועם זה, חזקה עליו מצוות הרבי. בדחילו ורחימו נישא אל התיבה, עצם את עיניו, כחכח בגרונו, ופתח בתפילת קבלת שבת.

מפיו בקעו זמירות ערבות. קולו נסק לגבהים שלא הכיר, ונעימות התפילה השתפכו בחלל בית המדרש. תפילתו של יוס'ל הילכה קסם על הציבור, עד שהגבאי ביקשו לכבד את הציבור גם בשאר תפילות השבת.

ביום ראשון ביקש יוס'ל להיפרד מה'סבא'. שוב הופתע כאשר צוה שלא לחזור לביתו אלא לנסוע לקרקוב. "עליך לגשת לבית הכנסת הגדול, ולהציע את עצמך למשרת החזן בימים הנוראים. גם אם תסורב", בהביר ה'סבא', "אל תתרשם. סע לשם לקראת הימים הנוראים והתפלל שם."

ר' יוס'ל תהה לפשר ההוראה אך ציית. הוא שם את פעמיו לקרקוב,

המס את מאזיניו, ובכל זאת צינן ר' משולם את התלהבות עמיתו, וטען כי חסרה ליוס'ל ההתמקצעות בתחום וניכר עליו שבלתי-מנוסה הוא. גם המלצתו של ה'סבא' משפולי לא שינתה את דעתו.

שמעו של החזן הכישרוני שבא מהכפר החל להתהלך ברחובות העיר. הבריות שחו על שירתו

ושם הפנו אותו אל ר' משולם הורביץ, פרנס ותלמיד חכם, שהיה בעל השפעה רבה אך נמנה עם המתנגדים לחסידות. הלה יידע את יוס'ל כי משרת החזן תפוסה, אך ניאות לבחון את כישוריו של המועמד, שטרח ועשה דרך ארוכה כל-כך.

הגבאים התכנסו, ויוס'ל פצח בנעימת הימים הנוראים. קולו הצלול והרך

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

גלות זמנית; גאולה נצחית

הגלות מוגדרת בנבואת ישעיה (נד,ח) עזיבה לרגע קטן: "ברגע קטן עזבתיך וברחמים גדולים אקבצך. בשצף קצף הסתרתני פני רגע ממך, ובחסד עולם ריחמתיך". איך אפשר להגדיר גלות בת אלפיים שנים 'רגע קטן'?

פרשני התנ"ך נותנים כמה וכמה תשובות. רש"י מסביר שהפסוקים באים לבטא את ההבדל המהותי בין הגלות לגאולה. הגלות זמנית בלבד, ואילו הגאולה תהיה נצחית: "ובחסד עולם – שיתקיים עד עולם". ברוח דומה מסביר המצודת דוד: "ברגע קטן עזבתיך – העזבון שעזבתיך לא היה רק רגע קטן מול הקיבוץ שאקבצך, כי ברחמים גדולים תהיה ותתמיד לאורך ימים". הרד"ק כותב: "אף-על-פי שארכו ימי הגלות, כולם יהיו נחשבים כרגע קטן כנגד הרחמים שיהיו גדולים כשאקבצך... אותם הימים הם רגע כנגד ימי הטובה".

מציל מיד

ואולם האברבנאל אינו מקבל פירוש זה. הוא מקשה: "במה שאמר 'ברגע קטן עזבתיך', ואמר 'בשצף קצף הסתרתני פני רגע ממך', ופירשו בו: במעט קצף – כי הנה המאמרים ההם בלתי-צודקים, לפי שעזיבת השם יתברך את עמו בגלות לא היה רגע קטן כי אם שנים רבות! ולא היה עונשם בשצף (מעט) קצף – כי אדון כל הנביאים אמר עליו: מה חרי האף הגדול הזה".

לכן האברבנאל מפרש את הפסוק אחרת: "בבוא עליהם צרה וצוקה בגלות, מיד הקב"ה היה מרחם עליהם ומצילם מן הכליה, על דרך 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם'. ועל אותו זמן מהצרות בגלות, שהיה בלתי-מתמיד ומועט, עד בוא רחמי שמים, אמר הנביא: 'רגע קטן' ו'שצף קצף'".

על-פי הפירוש הזה הגלות עצמה אמנם ארוכה, אלא שלא בכל העת הרגישו הסתר פנים חמור, כאילו הקב"ה עזב את בני ישראל. הרגעים האלה של הצרות הגדולות והאיומות, מעבר לעצם הגלות, שבהם היה נראָה שהקב"ה מסתיר את פניו לגמרי – היו במשך 'רגע קטן' בלבד, ומיד חזר הקב"ה להציל את העם.

מיד נגאלים

הרבי מליובאוויטש מוצא בפסוק הזה סימוכין לתפיסה שמציאות הגלות זמנית ואינה קבועה, וברגע אחד אפשר להביא את הגאולה. וכך הוא אומר (התנועותיות תשמ"ב, כרך א, עמ' 40):

"מובן שהגאולה צריכה להיות באופן ד'מיד הן נגאלין'. ומה שרואים בפועל שנמצאים עדיין בגלות, הרי זה רק באופן ד'ברגע קטן עזבתיך', מאחר שבני ישראל התנהגו באופן ד'עזבני'. וכללות עניין הגלות הוא לטובתם של בני ישראל, כמבואר באגרת הקודש (ס' כב) שזהו 'כמשל מלך גדול ונורא הרוחץ בכבודו ובעצמו צואת בנו יחידו מרוב אהבתו, כמו שכתוב אם רחץ ה' צואת בנות ציון' – אלא שאין זה באופן דטוב הנראה והנגלה.

"ומאחר שהסיבה לזה ש'ברגע קטן עזבתיך' היא משום שהנהגת בני ישראל הייתה באופן ד'עזבני' – מובן בפשטות שעל-ידי שבני ישראל שבים ופונים להקב"ה (הפך ההנהגה ד'עזבני), מתבטל תיכף ומיד העניין ד'ברגע קטן עזבתיך'. ומאחר שכללות עניין התשובה הוא בשעתא חדא וברגעא חדא [...] – מובן שבשעתא חדא וברגעא חדא שבים בני ישראל אל הקב"ה, ובדרך ממילא מתבטל תיכף ומיד העניין ד'ברגע קטן עזבתיך', ו'מיד הן נגאלין'".

רבנו הזקן אמר: "אם אנחנו סובלים כל-כך הרבה שנים מה'רגע קטן עזבתיך', מי יוכל לתאר את המעלה הנפלאה של ה'ברחמים גדולים אקבצך'".

המרגשת, והביעו החמצה על דחיית מועמדותו. בערב ראש השנה, כאשר יוס'ל הגיע לקרקוב כדי להתפלל בה, כהוראת ה'סבא', נפל דבר: החזן שהוזמן על-ידי הקהילה נפל למשכב. כעת לא היה מנוס מלהזמין את יוס'ל אל עמוד התפילה.

יוס'ל הצליח להרטיט את הלבבות בתפילתו. בשעה שהתפלל לפני התיבה עצם יוס'ל את עיניו ונסק אל מחוזות הכיסופים. קולו השתפך ברגש וסחף את הקהל כולו.

בעוד יוס'ל חוגג את החג בקרקוב התהלך הפריץ שלו ברחובות הכפר, וגילה שביית המזיגה של יוס'ל סגור. בירור קצר העלה כי נסע להתפלל בחברת אחיו בקרקוב. בדיוק נזדמנו לו עסקים בעיר, וכשהגיע לשם ציווה על משרתיו להביא לפניו את יוס'ל ולשאול לפשר הדבר.

המשרתים יצאו אל בית הכנסת ושבו כלעומת שבאו. הם דיווחו לפריץ כי יוס'ל מזמזם שם בלי הפסקה ואין ביכולתם לדבר עמו. סקרנותו של הפריץ התעוררה. הוא היה חובב מוזיקה מושבע. לא אחת ערך קונצרטים בארמונו ואירח בהם אמנים ידועי שם. עד עתה הכיר את יכולות הריקוד של יוס'ל, אך לא את כישרון הזמרה שלו.

הוא הסווה את מראהו הנכרי ושם את פעמיו אל בית הכנסת. הסתנן בשקט לאולם, ונעמד בשורות האחוריות, כורה אוזן לשירתו של החוכר שלו.

בדיוק אז החל יוס'ל לסלסל נעימה עריבה. פיו של הפריץ נפער בתדהמה. מעולם לא שמע שירה זכה ושובת-לב כל-כך. זמן רב האזין כמכושף לתפילה. לבסוף שב לאכסנייתו, ובלבו החלטה לטפח את כישורי הזמרה של יוס'ל שלו. כישרון גדול כזה ראוי ליחס מכובד.

בימים שלאחר מכן חקר הפריץ וגילה כי קהל המתפללים רוצה במינויו של יוס'ל לחזן קבוע, אך יש כים התנגדות סרבני בדמות ר' משולם הורביץ. ביקש הפריץ להיפגש עם ר' משולם, והציע לו הצעה נדיבה: הוא ישלם את שכרו של יוס'ל במשך חמש שנים.

למשמע הדברים נאלם ר' משולם דום. אם הפריץ, שאינו חשוד באמונת צדיקים, שם את כספו כדי לתמוך בכפרי שנהפך לחזן במצוות ה'סבא' משפולי – אין הוא יכול להתעלם מזה. אין זאת אלא שיד ה' בדבר. באותו רגע זכה יוס'ל במינוי המכובד ונעשה שליח הציבור הרשמי של בית הכנסת הגדול בקרקוב.

(על-פי 'הניגון והריקוד בחסידות')

ניסים של שירה ופיתוח קול

לבדוק את התפילין שלו. "חיפשתי סופר סת"ם דובר צרפתית", הוא מספר. "הסופר בדק את התפילין שלי וגם צייד אותי בשמות של אנשים בצרפת שאיתם אוכל להיות בקשר. הוא אפילו דאג שנתארח בשבת אצל בן משפחתו".

המוני הצרפתים שגדשו את אולם הקונצרטים הפריסאי ישבו נדהמים. האמן הצעיר, ששמו הלך לפניו וחברות תקליטים חזרו אחרי, עלה לבמה והחל לשיר פרקי תהילים. היהודים התרגשו ולבם התעורר, והלא־יהודים ניסו לפענח מה עומד מאחורי התפנית המעניינת.

הצית את הניצוץ

אחד האישים שאליהם הופנה, היה הרב שלום-מענדל קלמנסון ע"ה, משליחי חב"ד בפריס. "הוא היה חברותא שלי, ולאחר שנים הייתה לי הזכות שהוא לימד את ילדיי", מציין ניסים. "אחרי החתונה החלטתי להשתמש בכישורי המוזיקליים לענייני קדושה, וכך נולד הרעיון לכתוב מוזיקה על פרקי תהילים. התקליט הראשון היה בסגנון של מוזיקה קלסית, ורעייתי ליוותה את שירתי בפסנתר".

עשרות שנים חלפו וניסים ברוך (56), חזן, זמר ומוזיקאי, מדבר על הקונצרטים בערגה. הם היו בעבורו סימן שאפשר להשתמש בכישרון המוזיקלי גם אחרי ההתקרבות ליהדות. בביתו בירושלים ניסים אוזן באלבומו החדש, השישי, 'טיפות של אור'. זה אלבום של שירי ציפייה ותפילה לגאולה.

הטיול שחולל מהפך

ניסים נולד בפריס בבית מסורתי. למד בבית ספר ממשלתי ולא חונך לשמירת מצוות, אבל היו מצוות יחידות שקיים, ובהן הנחת תפילין. את כישורו המוזיקלי גילה בהיותו בן שתיים-עשרה, כשאחיו קנה גיטרה והוא ביקש להתאמן בה. הוריו עודדו אותו ובתוך זמן קצר החל לכתוב שירים ולשיר. בהיותו בן עשרים כבר היה שם דבר בתעשיית המוזיקה.

במהלך לימודיו באוניברסיטה נסע עם חברים לטיול בירושלים. הם ביקרו במפעל לייצור תפילין. ניסים הביע סקרנות מיוחדת והחליט

הקול הוא הכול

לפני שש־עשרה שנים עלו ניסים ובני משפחתו

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

פינת ההלכה

אבקת איפור בשבת

שאלה: האם מותר לאישה להשתמש בשבת באבקת איפור יבשה?

תשובה: שימוש באבקת איפור רגילה בשבת אסור בהחלט משום 'צובע'. להרבה דעות האיסור מדרבנן.

לנשים שאינן מוכנות בשום פנים ואופן לוותר על איפור בשבת, כדי שלא ייכשלו לעשות זאת באיסור, היה מקום לסמוך על המתירים את השימוש באבקות יבשות לחלוטין, אך זה בתנאי שאין בהן שום לחות ושמן, ושהן מתפוררות על עור הפנים בלי להידבק ולהתחבר אליו כלל, באופן שאינן מחזיקות מעמד ונעלמות מאליהן כעבור זמן מה. האבקה צריכה להיות כזאת שגם את כל שייריה אפשר להסיר לחלוטין בניגוב רגיל, בידיים יבשות לגמרי, בלי שום שימוש במים או במגבונים ומטליות לחות.

אך המחמירות באיסורי שבת, ראוי להן להחמיר גם בזה, ולהימנע משימוש גם באבקות איפור כגון אלה.

כל זה ברמה העקרונית, אך למעשה, המכון המדעי-טכנולוגי להלכה ערך בדיקות יסודיות בסוגים שונים של אבקות איפור יבשות, והתברר כי אף אחת מהן אינה עומדת בתנאים הנדרשים הנ"ל, ולכן (נכון למועד פרסום מדור זה) לא התירו להשתמש בשבת אף באחת מהן.

מקורות: שבת צדב, ובמאירי. ירושלמי שם פ"ה ה"ו, וסמ"ג מ"ל"ט סה, מלאכת הצובע. מ"ק ט"ב ובפירש"י ותוס'. רמב"ם פכ"ב מהל' שבת הל' כג. ב"י או"ח סי' שג, שו"ע סכ"ה (שו"ע אדה"ז שכ"ז), משנ"ב ס"ק עט וביה"ל. קצוה"ש סי' קמו בבדה"ש ס"ק כ. ש"ש כהלכתה ס"פ יד ובהערות. פסקי תשובות סי' שג ס"ק יד. שבת כהלכה פ"ח סכ"ג. שו"ת: אבני נזר ח"א"ח סי' קעג אות ז. אג"מ או"ח ח"א סי' קיד. יביע אומר ח"ו או"ח סי' לו. מעשה חושב (להרב לויצחק הלפרין) ח"ט סי' ו.

ניסים ושירתו. "קול זה פנימיות. אל תחכו אחרים"

לארץ. "כאן הייתה לי אפשרות ללמוד חצי יום ולעבוד חצי יום", הוא מסביר. "בארץ הוצאתי עוד חמישה אלבומים של שירת תהילים, ובמקביל אני עוסק בהוראת פיתוח קול, במוסדות ובאופן פרטי". למדו אצלו גם זמרים מוכרים, ומקצתם מתארחים באלבומו החדש.

"לפיתוח קול אין גיל", הוא מפתיע. "גם אדם מבוגר יכול ללמוד פיתוח קול. היה אצלי תלמיד בן שבעים ושש". בימים האלה הוא עמוס בעבודה עם חזנים. "אני תמיד אומר להם: התפללו בקול האמיתי שלכם. אל תחכו מישהו אחר. קול זה פנימיות. אך צריך לשיר נכון. לא לצעוק ולא לצאת מגבולות היכולת".

התקשרות

מסע אל בעל התניא וגדולי החסידות

לכבוד ח"י אלול - יום הולדת הבעש"ט ובעל התניא
שבח אצל הבעל שם טוב

בהדרת ד"ר יחיאל הורי

ובליווי הגנן נווה אגמון

ימים חמישי-שני ט"ז-כ' אלול (9-11/7)

03-9302030
www.hitkashroot.com

שיתוף

מרגישים חג באושר עד

שנה טובה...
אושר עד

